

Johan Lundholm

Johan Lundholm blev faderslös vid dryga 2 års ålder och föräldralös blev han vid 11. Hans hustru Eva Charlotta Östman blev föräldralös vid 5 års ålder. Kan deras liknande uppväxt ha skapat en gemensam plattform som påverkat dem till förening när de träffades som dräng och piga på Norrö vid Utö 1858?

Eva Charlotta kom ur bra förhållanden med klockare och bönder (åboer) i slakten. Johan representerar i min släkt den arma fattiga grenen, den gren som representerar allt det fattiga och eländiga som många idag föreställer sig om "*förr i tiden*".

Johans farmor Brita Jansdotter från Svepnäs i Enköpings-Näs kom dock ur en mycket gedingen bondesläkt. Jag har kunnat följa den på flera grenar till mitten av 1600-talet. Hela tiden i samma socken och bönder i olika byar. Johans farfar Carl Pehrsson, var även han bonde i Enköpings-Näs. Han var dock inte av samma gedigna bondesläkt och någonstans gick det snett. Carl Pehrsson sjönk i flera steg på den sociala rangskalan. Johan Lundholms far Anders arbetade som dräng på flera gårdar innan han blev prämdräng på Mälaren och träffade Johans mor Stina Lisa på Devensö. Hon var dotter till en soldat.

Johan Lundholm föddes 1835 i Lossa. Hans mor hette Stina Lisa Jansdotter och hon blev änka för andra gången 1837. Hon hade en dotter från det första äktenskapet och tre söner från det andra. Sönerna är födda i olika socknar vilket visar att familjen ofta flyttat, säkerligen beroende på svårigheter med försörjning. Efter att hon blivit änka efter Anders Lundholm gifte hon om sig med Carl Ersson. Den nya familjen flyttade till Utö där Carl blev gruvarbetare vid gruvan. Med följde Stina Lisas tre söner Lundholm. Dessa fick på Utö en liten halvbror, Gustaf, född i december 1844, samma år som de kommit hit.

Det bar sig dock inte bättre än att Stina Lisa dog redan 1846. Carl Ersson fick säkert svårt att hålla ihop familjen med tre halvstora grabbar och sin egen lille pilt. Äldste brodern Lundholm var 17 år 1847 och flyttade till Stora Stentäppa och i slutet av samma år placerades lille Gustaf som fosterson hos statdrängen Anders Pehrsson på Edenäs. I januari 1848 flyttade mellanbrodern Anders till Stockholm, 15 år gammal. Senare samma år flyttade även den äldste brodern, Carl Eric, till Stockholm. Styvfadern Carl Ersson klarade inte situationen utan rymde. I husförhörlängden är antecknat, *förrymd*.

Johan Lundholm, den yngste av de tre Lundholmsbröderna, var den ende som blev kvar på Utö. I hfl 1851-55 bor han hos gruvarbetaren Johan Eric Dahl¹. Där är antecknat att han 1851 vid sexton års ålder flyttar till Muskö. Han arbetade som dräng vid Mälby, men återvänder till Utö året senare då han blir tienstgosse på Skogsby. Efter två år, 1854, flyttar han som dräng till Nottarö, där han efter ett år flyttar som dräng till den andra gården på Nottarö.

1856 flyttar Johan från Nottarö till Norrö där han träffar Eva Charlotta och de gifter sig 1860. Första barnet, Charlotta, föds 1861 vid Grufvan. Hon kom sedermera att gifta sig till Björkö. Johan arbetar som gruvarbetare till dess att de 1862 i maj flyttar till Muskö. Där blir han torpare vid Willan, vilket han är till dess att han dör 1870 i ägghvitsjukdom. Då lämnar han efter sig änkan Lotta med fyra barn mellan 8 och 1,5 år.

---

¹ född 1798 Svärta, hustru Stina Cajsa Andersdotter f 1798 Helgerum